Skriftlig vurdering fra administrasjonen rundt kapasiteten til de ulike sektorene i kommunen for å ta imot 200 nye flyktninger i 2024.

I perioden mars 2022 og fram til i dag har Sortland kommune tatt imot 400 flyktninger. De aller fleste er kommet fra Ukraina. UDI har november 2023 sendt ut en anmodning til den enkelte kommune der de ber kommunen om å bosette i 2024. Sortland kommune er bedt om å bosette 210 flyktninger.

I vurderingen av den kommunale kapasiteten i enkelttjenester og sektorer, tar en med seg hvilke erfaringer vi har hatt i de siste to årene og med det som bakgrunn vurdere hvordan en kan løse bosetningen i 2024. Det er kommunalsjefene i sektorene som gjennom tett dialog med sine enheter sørger for å ruste tjenestene ved behov og dermed sikre forsvarlige tjenester.

Generelt for alle tjenestene i kommunen er det utfordringer med å rekruttere rett kompetanse til rett tid.

Integreringstjenesten

Integreringstjenesten har de siste to årene fokusert på å forbedre tjenesten parallelt med økt bosetting. Dette har inkludert kontinuerlig tilpasning og effektivisering for å sikre høy kvalitet i våre lovpålagte tjenester og skreddersydd oppfølging for bosatte flyktninger.

Med å legge tjenesten direkte under kommunalsjef oppvekst har vi oppnådd sterkere administrativ forankring av arbeidet. Vi har også organisert Integreringstjenesten med underliggende fagspissede team innen miljøtjeneste, kvalifisering og saksbehandling. Vi har økt antall ansatte med spesialisert kompetanse og lagt vekt på grundig opplæring og kompetansehevingstiltak. Implementeringen av en resepsjonsløsning har vært en suksess, og den har avlastet både Integreringstjenesten og samarbeidende tjenester innen helse og oppvekst.

Ved å jevnt fordele bosettingstrykket gjennom året, ser vi for oss muligheten til å håndtere en bosetting på 200 personer i 2024.

Boligsituasjonen har vært positiv med et godt samarbeid med det private utleiemarkedet. Vi har opparbeidet oss et sterkt omdømme gjennom nøye oppfølging av både utleiere og bosatte. Vårt fokus har vært å unngå å påvirke prisnivået i leiemarkedet. Vi disponerer for øyeblikket boliger som kan imøtekomme bosettingsbehovene frem til sommeren 2024, og vi mottar jevnlig henvendelser om nye boliger på det private markedet. Det forventes også noe fraflytting av bosatte flyktninger, hvor Integreringstjenesten vil ta over boligene for å fordele dem til nye bosatte. Vi er derfor optimistiske med tanke på å håndtere boligsituasjonen med 200 flyktninger i 2024.

Når det gjelder kvalifisering, samarbeider Integreringstjenesten nært med blant annet NAV bedrift og individ for å tilpasse oppfølging og tilbud. Vi har startet opp Kvalifiseringsprogram for Flyktninger (KVP-F), et tilpasset kvalifiseringstilbud for deltakere i

introduksjonsprogrammet som ikke umiddelbart går over i jobb etter programmet. Dette er en innovativ modell som vi forventer vil gi gode resultater.

Vi streber også etter å bedre utnytte kommunale praksisplasser gjennom tettere samarbeid med praksisstedene. Å implementere mentorløsninger som inkluderer morsmålskompetanse i praksisforløpet er et eksempel på tilpassede tiltak vi jobber med.

Vi har i tillegg godt utbytte av samarbeidstiltak med privat aktør for opprettelse og oppfølging av praksis i ordinært næringsliv. Denne modellen videreføres i 2024.

## Barnehageområdet

Gjennom etableringen av mottaksavdelingen våren 2023 har det vært mulig å ta inn barn på kort varsel etter ankomst, slik at foreldre skal kunne starte raskt på introduksjonsprogrammet. Samtidig har fødselstallene i Sortland kommune gått ned. Det gjør at det vil være mulighet for å kunne tilby barnehageplasser i de fleste tilfellene. Det er og andre barnehager som per tiden har kapasitet. Utfordringen har vært og er språkbarrierene. Det kan oppleves som vanskelig i hverdagen og det er krevende for ansatte å benytte tolk. I tillegg er det utfordrende å få tak i tolk hver gang det trengs.

## Skole og Voksenopplæring

Både på Sortland ungdomsskole og Sortland barneskole har det vært kapasitetsutfordringer knyttet til rom og lokaliteter. Skolene har per nå lite rom ekstra til å huse så store endringer. Ungdomsskolen har per tiden 35 minoritetsspråklige elever. For barneskolen vil et mulig modulbygg avhjelpe veldig på utfordringen med trangboddhet.

En massiv økning av antall elever på kort tid, utfordrer både personal og kompetansetilgjengelighet. Denne utfordringen har skolene hatt siden før mars 2022. Tilgang på lærere generelt er ei utfordring nasjonalt. Sortland er ikke noe unntak. Skolene mangler i dag lærere og annet personell med *relevant kompetanse* for å gi norskopplæring og for å ivareta ulike sosiale utfordringer.

Skolene observerer at grupper elever fra samme land søker mot sine egne språkmessig og sosialt. Slik sett blir også elevens utvikling og motivasjon for å lære seg norsk noe som sakker akterut. Elever og foresatte trenger mye hjelp/veiledning for å sette seg inn i bla. norsk skolesystem, og da er det nærmeste lærer/voksen som eleven og foresatte opplever som trygghet og støtte de første månedene etter oppstart på skolen. Dette utfordrer skolene i dag.

Tilgang på tolk og daglig kommunikasjon er vanskelig, da ikke alle kan engelsk og kan kommunisere via det.

For Voksenopplæringa vil det gå greit å ta imot et økt antall brukere. Voksenopplæringa er bygget opp både på personell og lokasjonsnivå.

## Helse og omsorg

Innenfor flere av tjenesteområdene i Helse vil det være utfordringer knyttet til å opprettholde et høyt mottakstall for 2024. Dette er knyttet spesielt til områder som ivaretakelse av fysisk og psykisk helse, kulturforståelse, atferd, rus, og en mulig økning i traumatiserte flyktninger enn i starten av krigen. I en del tilfeller må det fortsatt bygges god kapasitet i veiledning og oppfølging av barn/unge og voksne.

## Legetjenester

Det vil videreføres avtale med privat lege for å ta helsekontroller/helsesamtaler med voksne nyankomne flyktninger.

## NAV Individ og bedrift

I det gjennomgående vil det være sentralt å avstemme bemanningen til oppgavene. En ser at mottak av flyktninger vil kunne skape et større behov for eksempelvis å søke bostøtte, økonomisk oppfølging, med forvaltningskonto og gjeldsrådgiver, og generell individuell hjelp. Spesielt sosiale tjenester vil merke slike mottakstall. Bedriftsavdelingen vurderer det slik at presset på de ressursene som de forvalter kan bli utfordrende, samtidig som IPS/AMS jobbspesialister vil kunne styrke samarbeidet med bedriftene om å legge til rette for at flyktningene kan komme ut i arbeid etter endt intro.